C xij

instruere in aliqua sciētia. Primo quidē ut prin
cipia illius sciētie sint ei certissima. et quātū ad
h' ponitur fides q̄ est certitudo de reb; inuisibilib;
q̄ supponūtur ut p̄ncipia in catholica doctrina.
Scd'o oportz q' doctor recte se habeat circa p̄nci-
pales ɔclusiones sciētie. et sic ponitur s'mo sapi-
entie q̄ est ɔgnitio diuinoꝝ. Tercio oportz q' abū-
det exēplis et ɔgnitione effectuū p quos interdū
oportz manifestare causas. et quātū ad h' ponit'
s'mo sciētie q̄ est ɔgnitio reꝝ hūanaꝝ. qꝛ inuisi
bilia dei p ea q̄ facta sūt intellecta ɔspiciūtur. cō
firmacō aūt in hijs q̄ rōi s'bdūtur ē p argumēta.
In hijs aūt q̄ sūt sup' rōnem diuinitus reuelata cō
firmacō est p ea q̄ sūt diuine v'tuti ꝓpa. et h' dupli
ter. vno quidē modo ut doctor sacre doctrine fa
ciat q̄ solus deus facere p̄t in opib; miraculosis
siue sint ad salutē corpū. et quātū ad h' ponitur
gratia sanitatū. siue ordinetur ad solā diuine po-
testatis manifestacōē; sic q' sol stet aut tenebre
scat et mare diuidatur. et quātū ad h' ponitur o-
peracō v'tutū. Scd'o ut possit manifestare q̄ solius
dei est scire. et hec sūt ɔtigentia futura. et quantū
ad h' ponitur ꝓphia. et etiā occulta cordiū. et quā
tū ad h' ponitur discrecō spūum. facultas autē
ꝓnūciandi p̄t attēdi vel quantū ad ydioma in q̄
aliquis intelligi possit. et s'm h' ponūtur gr̄a lin-
guaꝝ. vel quātū ad sensū eoꝝ q̄ sūt ꝓferēda. et
quātū ad h' ponitur interp̄tacō s'monū. Ad. j.
g' dōm. q' sic sup' dictū est. nō omia b'n̄ficia q̄ no-
bis ɔcedūtur diuinitus gratie gratis date dicūt'.
s; solū illa q̄ excedūt facilitatē nature. sic q' pi-
scator abūdet s'mone sapie et sciētie et alia hu-
iusmodi. et talia ponūtur h' s'b gratia gratis da-
ta. Ad. ij. dōm. q' fides nō nūatur h' inter gra
tias gratis datas s'm q' ē quedā v'tus iustificās
hominē in seipo. s; s'm q' importat quādā supe
minentē certitudinē fidei ex qua homo fit ydoneus
ad instruendū alios de hijs q̄ ad fidem ptinēt.
spes aūt et caritas ptinēt ad vim appetitiā; s'm
q' p eam homo in deū ordinatur. Ad. iij. dōm.
q' gratia sanitatū distinguitur a gn̄ali opacōe
v'tutū. qꝛ hab; spēalem rōnem inducēdi ad fidē
ad quā aliquis magis ꝓmptus redditur ad be
neficiū corpalis sanitatis quā p fidē v'tutū asse-
quitur. sic' etiā varijs linguis loqui et interp̄tari
s'mones habēt spēales quasdā rōnes mouendi
ad fidem. et ideo ponuntur spēales gratie gratis
date. Ad. iiij. dō. q' sapia et sciētia nō ɔputā
tur inter gratias gratis datas s'm q' enūantur
inter dona spūs sancti ut sup' dictū est. s; ɔputā
tur inter gratias gratis datas s'm q' important
quādā abūdātiā sciētie et sapie ut hō possit non
solū in seipo recte se parare diuis. s; etiā alios in
struere et ɔtra dicētes reuincē. et ideo inter gr̄as
gratis datas signāter ponitur s'mo sciētie et sa-
piētie. qꝛ ut aug'. dicit. xiiij. de tri. aliud est scire
tm̄modo q'd homo credere debeat ꝓpter adipiscē-
dam vitā beatā. aliud scire quantū ad h' ipm ut
pijs opituletur et ɔtra impios defendatur.

AD. v. sic p̄cedit'. vid' q' gratia gratis da-
ta sit dignior q̄ gratia gratū faciēs. bonū
enim gentis melius est q̄ bonū vnius ut ph's
dicit in. j. eth. s; gratia gratū faciēs ordiatur so-
lum ad bonū homis vnius. gratia aūt gratis da
ta ordinatur ad bonū ɔūe totius ecclesie ut sup'
dictū est. g' gratia gratis data ē dignior q̄ gr̄a
gratū faciēs. P̄. maioris v'tutis est q' aliq'd
possit agere in aliud q̄ solū in seipo p̄ficiatur sic
maior est claritas q̄ p̄t etiā alia corpa illuminaē
q̄ eius q' in se lucet q' alia illuminare non p̄t.
ꝓpter q' etiā ph's dicit in. v. eth. q' iusticia est p̄
clarissima v'tutū. p quā etiā homo recte se hab;
ad alios. s; p gratiā gratū facientē homo p̄ficit'
in seipo. p gratiā aūt gratis datā opatur homo
ad ꝓfectū alioꝝ. g' gratia gratis data est digni
or q̄ gratia gratū faciēs. P̄. illō q' est ꝓpriū
melioꝝ dignius est q̄ illud q' est ɔūe oim sicut
rōcinari q' est ꝓpriū homis dignius ē q̄ sentire
q' est ɔūe omib; animalib;. s; gratia gratū faci
ens est ɔūis omib; mēbris eccie. gratia aūt gra-
tis data ē ꝓpriū donū dignioꝝ mēbroꝝ ecclesie.
g' gratia gratis data est dignior q̄ gratia gra-
tū faciēs. S; ɔtra est q' apl's. j. ad corinth. xij.
enūatis gratijs gratis datis s'bdit. adhuc excel
lenciorem viā vobis demōstro. et sic p sequentia
pt; loquitur de caritate q̄ ptinet ad gratiā gratū
facientē. g' gratia gratū faciēs est excellencior q̄
gr̄a gratis data. Rn̄sio. dōm q' vnaqueq; v'tus
tanto excellencior est quāto ad altius bonū ordi
natur. semp aūt finis potior est hijs q̄ sūt ad fi-
nem. gratia aūt gratū faciens ordinat hominē
immediate ad ɔiūctōne vltimi finis. gratie aūt
gratis date ordināt hominē ad quedā p̄parato-
ria finis vlti sic p ꝓphiam et miracula et p huiōi
homies inducūtur ad h' q' vltimo fini ɔiūgant'.
et ideo gratia gratū faciēs est multo excellencior
q̄ gratia gratis data. Ad. j. g' dōm. q' sic ph's
dicit in. xj. meth. bonū multitudinis sic exercitus
est duplex. vnū quidē q' est in ipa multitudine.
puta ordo exercitus. Aliud aūt q' est sepatū a
multitudine sic bonū ducis. et h' melius ē. qꝛ ad
hoc etiā illō aliud ordinatur. gratia g' gratis da
ta ordinatur ad bonū ecclesie ɔūe q' est ordo ec-
clesiasticus. s; gratia gratū faciēs ordinatur ad
bonū ɔūe sepatū q' ē ipe deus. et ideo gr̄a gratū
faciens ē nobilior. Ad. ij. dō. q' si gratia gra-
tis data poss; h' agere in altero q' homo p gr̄a;
gratū facientē ɔseq̄tur. sequētur q' gratia gra-
tis data esset nobilior. sic excellencior est claritas
solis illuminātis q̄ corpis illuminati. s; p gratia;
gratis datā homo nō p̄t causare in alio ɔiūctō-
nem ad deū quā ipe h; p gratiā gratū facientē
s; causat quasdā disposicōnes ad h'. et ideo nō o-
portz q' gr̄a gratis data sit excellēcior. sic nec in
igne calor manifestatiuus spēi eius per quē agit
ad inducēdū calorē in alia est nobilior q̄ forma
s'balis ipi'. Ad. iij. dō. q' sentire ordiat' ad rōci
nari sic ad finē. et sic rōcinari ē nobilius. h' aūt est
ecōuso. qꝛ illō q' ē ꝓpriū ordiatur ad id q' est
ɔūe sicut ad finem. vnde non est simile. C. vj.

DEinde ɔsiderādū est de causa gratie. Et
circa h' querūtur quinq;. Primo vtrum

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-v-85/0329
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt